

Ози, екип на "Metal Katehizis"
със Steve Howe (Asia)

Steve Howe е роден на 8 април, 1947 г. в Северен Лондон, Англия. На 12-годишна възраст получава от родителите си първата си акустична китара, а през 1964 година прави и първия си запис. Групата се нарича *The Syndicats*, а песента е "Maybellene" на *Chick Berry*. През 1970 година е привлечен в групата *Yes* като заместник на напусналия *Peter Banks*. От тогава започва и неговият звезден път, превърнал го в легенда на рок музиката и по специално на прогресив рока. В близо 45-годишната си кариера *Steve Howe* свири в групи като *Yes*, *Asia*, *GTR*, има издадени 13 солови албума,

както и участия в множество различни музикални проекти. Избран е за най-добър китарист в света от списание "Guitar Player" пет години подред, в периода 1977 - 1981 г. През 1995 година участва в реюниъна на *Yes*, а през 2006 година заедно с *John Wetton*, *Carl Palmer* и *Geoff Downes* събират отново супергрупата *Asia* в оригиналния ѝ състав. *Steve Howe* е записал акустичното фламенко соло в небезизвестната лебедова песен на *Queen* и *Freddie Mercury* "Innuendo". Женен е, има четири деца.

Metal Katehizis: И Здравей и добре дошъл в България. Ако не греша, ти си единственият член на групата, за когото това е второ гостуване у нас. Какви са впечатленията ти от нашата страна?

Steve Howe: Да, това беше преди няколко години, когато дойдох с *Yes*. Ако трябва да съм честен, аз много пътувам и навсякъде, където отида, се опитвам да събирам впечатления, доколкото мога. Но това е доста трудно. На този въпрос отговорът е напълно различен, в зависимост от мястото, на което отидеш, и времето, в което отидеш. Ако ти дойдеш веднъж в моята страна, а след време я посетиш отново, ще видиш нещата по доста различен начин. Затова, ако наистина трябва да съм честен, ще ти отговоря, че не си изграждам някаква генерална представа за местата и държавите, в които ходя. Нещото, което задължително запомням и ми прави впечатление, е приятелството и добротата на хората. Това е и единственото, което е важно. Точно поради тази причина когато отида някъде и видя, че хората са мили и приятелски настроени, каквито са тук в България, аз го запомням и това е важно за мен.

Отговорът ти по някакъв начин е свързан със следващия ми въпрос. Изненадан ли си, че билетите за концерта ви утре са почти разпродадени?

Очевидно е, че сме много щастливи и винаги ще бъде така, когато хората идват, за да видят нашето представяне. Но има нещо друго. За нас, членовете на *Asia*, а и на всички групи, в които съм бил, винаги е било важно отношението ни към феновете, винаги ни е било грижа за тях. Независимо колко са те. Дори и да са били малко, ясно е, че ние е трябвало да излезем и да свирим за тях. Но е съвсем естествено да сме много щастливи и да сме доста развълнувани, когато свирим пред голяма публика, която е дошла специално за нас.

Какво е твоето мнение за другата Asia? Онази, която е с John Payne като вокал?

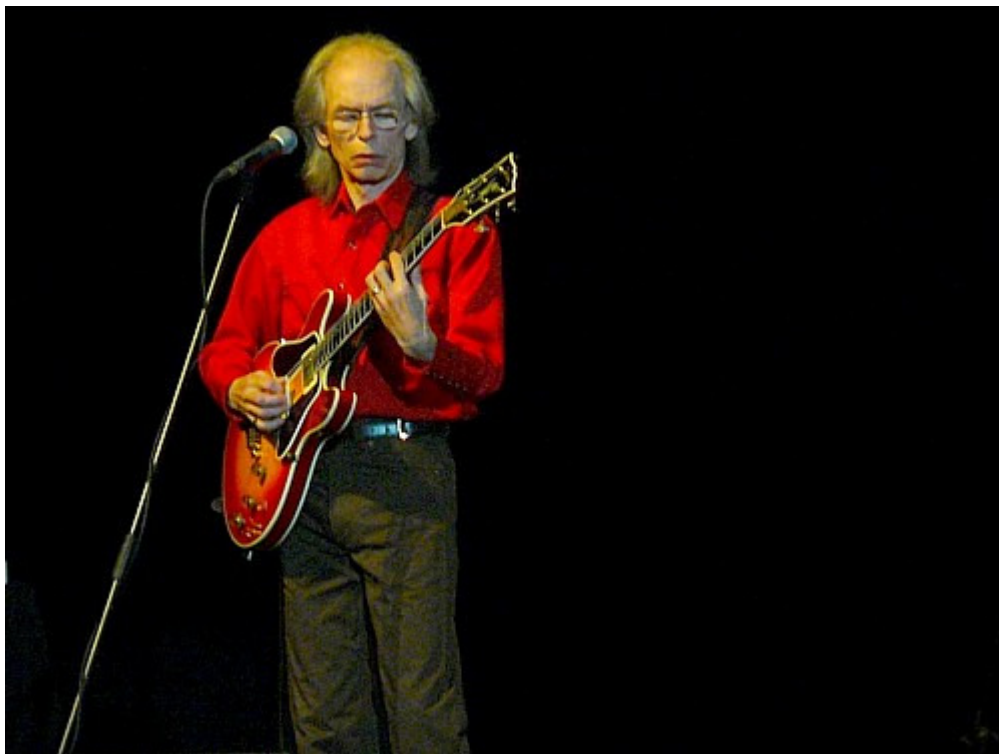
В интерес на истината, нямам коментар за това, защото мога да бъда разбран погрешно. За нас не съществува дискусия по този въпрос, защото ние не чувстваме, че феновете ще повярват в това нещо. То не е важно за хората, които обичат тази *Asia*, която утре ще има концерт в София, защото всички официални членове на групата са тук.

Докато записвахте първите два албума на Asia, вярвал ли си, че тази група един ден ще се превърне в рок легенда?

Ние тръгнахме с тази идея, а при записите на втория албум продължихме да се опитваме, ха-ха-ха... В интерес на истината този втори албум ни каза много неща. Че не е важно с каква идея тръгваш, а какво в крайна сметка ще направиш и постигнеш. Най-важното в онзи момент беше, че албумът не задоволи очакванията на много хора, не ги развълнува толкова, колкото им се искаше. Не постигна тези продажби и този успех, който бе постигнат от първия ни албум. Днес ние гледаме на първия си албум с голямо уважение и респект, защото се е получило нещо наистина добро. Той определено е нещо като нашата визитна картичка.

Как си представяш твоя живот, ако не бяхте постигнали такъв комерсиален успех с Asia?

Две неща можеха да се случат, ако нямаш късмета да станат всички тези неща с Asia, Yes, GTR и всички останали групи и проекти, в които съм имал участие. Аз вече бях постигнал добър успех с групата Tomorrow. Така че дори през 1967 година знаех, какъв е вкусът на успеха. Още с първата си група имах един сингъл в класациите. Непрекъснато си повтарях, че рано или късно това ще се случи, че големият успех ще дойде. Но какъв щеше да е животът ми, с какво щях да се занимавам, ако това не се беше случило? Щях да продължавам да бъда студийен китарист, нямаше да спра да обичам този инструмент. А другата вероятност е малко по-различна. Баща ми беше главен готвач, жена ми също готви много хубаво. Не съм се замислял за тези неща, докато бях млад, но може би щях да се занимавам с готвене. Може би щях да стана и аз главен готвач, но на вегетарианска храна. И вероятно щях да съм доста добър. Имам вътрешните дадености за тази професия и вероятно щях да направя добра кариера готвейки.

Ти лично как би определил стила на Asia? И защо толкова много страните от прогресив рока, след като и четиримата сте се отдали основно на тази музика в проектите си извън Asia?

Музиката на Asia е такава заради нас четиримата. Тя идва от нас. Малко различно е от това, което хората очакваха. Едни мислеха, че песните ще са като тези на Emerson, Lake & Palmer, други предполагаша, че ще са като на Yes. Това не стана, защото ние от самото начало не желаем да става така. Искахме да направим нещо ново и различно. Нов модел за нас самите. То е като взаимоотношенията между хората. Когато търсиш човек, с който да бъдеш, ти винаги гледаш той да е различен. Да не е като тези, с които си бил до сега. След 10 години в Yes и аз търсех точно това - различното. Други хора, с друго мислене, за друга музика. Точно поради тази причина ние избягахме прогресив рока, пишейки музиката за Asia. Не бяхме прогресив рок група. Да, вземахме отделни елементи от предишните си проекти, но бяхме нещо съвсем различно от този вид музика.

Колкото до стила на Asia, за него няма точно име, точно определение. Това е вид музика, която е свързана с прогресив рока от 70-те години, но е и доста различна. Трябва да си наясно, че в началото на 80-те прогът не беше никак популярен сред феновете. По същото време започна да набира скорост някакъв вид техно музика, със синтезатори, дръм машини, семпли и т.н. Asia идваше някак си от старото време заради нас четиримата. Може би изключение правеше само Geoff Downes, защото той работеше с по-модерни технологии от останалите членове на групата. Но по същество ние бяхме доста близо до старите групи от 70-те. А и трябва да се има предвид, че над нас висеше определението "супергрупа". Всеки казваше: "Това е супергрупа!" Да, но тя никога нямаше да бъде като Emerson, Lake & Palmer или Yes, примерно. Беше доста по-проста и по-свежа форма на музика. През тези 10 години в Yes и при смяната на толкова членове, аз непрекъснато живеях заради мечтата, която имах, заради онази музика. Не исках и с Asia да е така. Желаех нова мечта. Това се оказа и много полезно за Yes, защото години по-късно, когато отново се присъединих към групата, ние се върнахме към корените си, към онези неща, които постигнахме навремето. И на мен ми хареса. Също както ми харесва в момента, когато се връщам в 1982 година.

Може ли с твои думи да ми дадеш определение на прогресив рок?

Мисля, че прогресив рокът излезе от психеделик музиката. Началото бе дадено именно с нея. Малко по-късно се появи нещо, което аз наричам Soft Rock. Това беше в края на 60-те, точно след психеделик рока. Според мен, прогресив музиката е именно смесването на тези два стила. Плюс една много важна добавка - влиянието на класическата музика. Освен всички останали елементи заимствани от джаз, фолк, испанска или всякакъв друг вид музика, смятам, че класиката е това, което беше най-важното за групи като Emerson, Lake & Palmer, Yes, Genesis. Вглеждахме се в нещо, което беше далеч от онова, което композираме, но можехме да ползваме елементи от него. Казвахме си: "Симфония? Това са цели 20-30 минути. Да направим и ние 20 минутно парче!" С Yes взимаме идеи от класическата музика, а ELP го правеха дори повече. В момента, в който класиката навлезе в рока, се получи нещо, което днес наричаме прогресив.

И четиримата от групата имате сериозни музикални кариери преди сформирването на Asia. Участвали сте в множество проекти и именити групи. Това помага ли ви или ви пречи, когато се съберете заедно?

Смятам, че помага. Дава по-широк, по-голям избор на цветове, ако мога така да се изразя. Когато се съберем, за да запишем албум, музиката трябва да излезе от всеки от нас четиримата. Затова колкото повече опит и разнообразни виждания има, толкова е по-добре.

Имам два въпроса, които вероятно си чувал стотици пъти, но няма как да не ги задам. Първият е свързан с имената на албумите ви. Всичките започват и завършват с "А", с изключение на последните два, които променят това правило. Защо?

Не мисля, че трябва да спазваме някакви правила. Със сигурност при първите няколко албума беше някак си интересно това "А", защото то бе свързано с името на групата - Asia. "Alfa", "Astra", "Aqua" и т. н. Беше хубаво да имаме такава концепция. Но след като отново се събрахме в оригиналния състав, не смятам, че трябва да се придържаме прекалено близко до всичко от онова време.

А откъде дойде името на групата? Каква е идеята зад него?

Няма някаква по-специална идея зад името. В началото имаше цели десет предложения за това как да се нарича групата. Започнахме да ги обсъждаме и задраскахме едно по едно всичките. Всеки казваше: "Това не ми харесва, онова не ми харесва..." Накрая от десетте остана "Asia". Дори и за него не бяхме напълно убедени, че е достатъчно добро и ни удовлетворява. Но вече бяхме задраскали всички останали. Така в крайна сметка се спряхме на това име. Беше необходимо да измислим нещо и го направихме чрез елиминации.

Разкажи ни малко повече за събирането на Asia в оригиналния ѝ състав. Как стана възможен този Wetton/Downes/Howe/Palmer реюниън, след раздяла, продължила близо четвърт век? Предполагам (и се надявам), че това не се е случило само заради парите.

Ха-ха-ха... Можеш да бъдеш щастлив - не е само заради парите. През януари 2006 година Yes бяха в доста дълга почивка. Аз се занимавах със соло кариерата си и в интерес на истината се наслаждавах на тези моменти. В този период John и Geoff се бяха събрали, за да сформират проекта Icon, и бяха записали първия Icon албум. Аз бях казал на Geoff: "Уведоми ме, ако се съберете с John", защото знаех, че това за мен ще е някакъв знак. В продължение на около шест месеца се чувахме по телефона без да говорим за някакво събиране или реюниън. Малко по-късно техният

мениджър ми се обади и ме попита дали смятам, че моментът е подходящ да съберем Asia. Отговорих: "Да, в момента нямам ангажименти с Yes, за мен моментът е подходящ. А как стои въпросът с Carl?" Знаех, че John и Geoff са дали съгласието си, защото явно те ме питаха дали искам да участвам, чрез Martin (мениджъра). След разговора с мен той отиде при Carl, който му е отговорил същото, което и аз - че в момента няма ангажименти с неговите проекти, свободен е и желае да участва в този реюниън. Имаше страхотен ентузиазъм за това нещо. На няколко концерта изпълнихме целия ни първи албум. Искахме по някакъв по-специален начин да отпразнуваме това събиране.

Това е свързано със следващия ми въпрос - на концерта ви в Сан Франциско през май 2008 година вие изпълнихте целия си първи албум. Смятате ли някога да го направите отново?

Да, ние го изпълнихме там, но преди това бяхме направили същото в Япония. Беше прекрасна идея, защото албумът наистина е добър и е резултат от работата на един отбор, на един чудесен екип. Не на отделни хора. Колкото до въпроса ти - да, смятаме да го направим пак. Вероятно ще стане по-късно през тази година, когато планираме цяло турне, на което ще свирим именно този албум.

Как успявате да се предпазите от апатията след толкова много концерти?

Може би това е някакъв вид предизвикателство за музикантите... За мен лично не е. За мен е съвсем естествено и съм подготвен за изпълненията на живо. Концертите са нещо, което съм правил през целия си живот. Не си спомням да съм изпадал в апатия покрай тях. Има и нещо друго, което вероятно ми помага. Репертоарът ми е много голям. Аз лично имам 40-50 соло парчета, като добавиш към това и музиката на Asia, Yes и останалите групи и проекти, в които съм имал участие, се получава огромно количество музика, което е в главата ми. Защото аз не мога да чета музика, но паметта ми е изключителна, когато става въпрос за мелодии. Така никога не може да ми стане скучно - аз винаги мога да превключа от Yes на Asia примерно или да направя няколко соло концерта. Движението между различните видове музика ми помага много. Ако сега ме накараш да ти изсвирия кантата 140 от Бах, ще го направя с удоволствие. Но да го правя всеки ден? Не, в никакъв случай!

Каква амбиция си поставяте с албума "Phoenix" и с това турне, по време на което изпълнявате както класики на Asia, така и песни от други ваши проекти и групи - да привлечете нови или по-скоро да останете добре приети от старите фенове?

Смятам, че най-важното за нас са старите ни фенове. Това е нещо, с което не желаем да се разделяме. Албумът "Phoenix" беше една съвсем логична стъпка. След като събирането ни стана факт и близо две години изнасяхме концерти, беше напълно естествено да запишем нов албум. Другото, което е особено важно, е, че самото изживяване покрай записите беше изключително приятно и забавно. Нямахме проблеми, нямаше кризи. Колкото до самите концерти - навремето с Asia никога не сме свирили песни от репертоара на групите, в които е бил всеки от нас. Първите ни два албума бяха толкова успешни, че ние дори не поглеждахме назад във времето. Този път решихме, че си струва да се направи нещо подобно и за това включихме в сетлиста няколко композиции от Yes, King Crimson, Emerson, Lake & Palmer, The Buggles и т.н.

Какви са вашите планове, след като турнето приключи? Да очакваме ли нов албум?

Турнето в момента продължава. През април ще свирим във Великобритания, а месец май ще почиваме. Имаме планове за записване на следващ албум, но не сме взели решение кога ще стане това. Има вероятност да е в първите няколко месеца на следващата година. След това планираме още концерти - в Европа и в Америка.

Имаше слухове, че се планира съвместно турне на Asia и Yes през лятото. Това истина ли е?

Ха-ха-ха... Не сме готови да анонсираме това нещо, но има голяма вероятност да стане. С други думи: има дискусия по въпроса в момента, работи се по различни схеми. Но няма нищо официално и сигурно, поради което не може да се анонсира подобно нещо сега.

В музикалния бизнес настъпиха значителни промени от времето, когато излезе първият албум на Asia. Къде според теб е мястото на групата на музикалния небосклон днес?

Всичко до голяма степен зависи от това дали младите хора днес приемат и харесват музиката на Asia. Но както казах и преди малко, ние си имаме нашето твърдо ядро от фенове и докато те са с нас, ние ще продължаваме да творим и правим концерти. Ти ме попита дали причината за реюниъна са само парите. Не е само заради тях, но те са един от елементите на музикалния бизнес. Как някой музикант би приел да не получава никакви приходи за своята работа? Не става въпрос само за лошата страна на някои хора, за алчността примерно. Всеки от нас има своето семейство - жени и деца. Също като всички нормални хора. Как да ги изхраниш, откъде да дойдат парите? От работата ти, разбира се. За това парите не могат да се разглеждат като нещо отделно. Те са част от този бизнес, от цялата схема. Естествено е да се радваме, че музиката ни се приема от хората и групата има успех. Особено в сегашната криза, да речем. Всеки бизнес днес трябва да е икономически обоснован и да има смисъл от него. Ние не можем да вършим нашата работа безплатно. Не сме благотворителна организация. Така че, ако трябва да обобщя: малката част от всичко това са парите, голямата част - нашите фенове.

В последния ви за момента албум " Phoenix" има една прекрасна песен, която се нарича "An Extraordinary Life". Като погледнеш назад във времето, през всичките тези десетилетия и цялата ти дългогодишна кариера, мислиш ли, че си имал точно такъв изключителен, интересен и необикновен живот?

О, да, абсолютно! Това е нещо, което ме прави много щастлив. През живота си трябваше да поемам много рискове и да се възползвам от доста възможности. Но е факт, че мога да нарека живота си изключителен и необикновен. Виждам го, защото имам братя и сестри, които са щастливи, но животът им е съвсем обикновен. Радвам се за тяхното щастие и за това, че не изпитват никаква завист към мен и начина, по който преминава моят живот. Завистта не е нещо, което имам желание да създам. От друга страна, те виждат разликата. Когато се срещна с тях и започна да им разказвам за моите преживявания, за пътуванията, за концертите, за България и за София примерно, те самите осъзнават, че при мен нещата не стоят както при тях, а са необикновени. Защото аз съм на 62 години и правя всичко това, откакто навърших 18.

Животът ми е невероятен и изключителен не само поради факта, че съм постигнал много от нещата, които желаех, като примерно да бъда сред най-добрите китаристи в света, но и поради факта, че има човек в моя живот, който държи много на мен и прави така, че да сме заедно. Това е моята жена. Тя съумява да направи така, че да сме семейство. Това е най-важното. Непрекъснато говорим само за кариерата ми, но има нещо, което седи зад нея и е по-важно от всичко останало - любовта. Имаме четири деца, две от тях се занимават с музика - Daniel и Virgil. Дъщерите ми се

занимават с науки, умни деца са. В известна степен и това може да се разглежда като невероятно и изключително. Защото повечето музиканти нямат нормални семейства и не са модел за пример в това отношение. Тъжно е, че загубихме хора като Jimi Hendrix, Jim Morrison и много други, които бяха просто невероятни! А единственото, от което са се нуждаели, е било някой, като този, който имам аз. Някой, който е по-важен от кариерата. Ако го имаха, може би все още щяха да са тук. Любовта е изключително важно нещо, както казват John Lennon и Jon Anderson. Тя може да бъде коренът, основата за една креативност. Да умреш млад, а след смъртта ти всеки се чуди какво ли би могъл да постигнеш, ако беше жив, не е хубаво нещо. Животът като цяло е изключителен и невероятен, но човек го осъзнава едва когато е изправен пред опасност. Пред някакъв риск. Така беше с John Wetton. Той претърпя тежка операция и това е една от причините да напише тази песен - "An Extraordinary Life".

